

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТО НА АКТИВНОТО ОБЩУВАНЕ В УЧИЛИЩЕ

Ваня Кастрева
РИО София-град

*„Ако не помогнеш на човек, който има трудности,
е все едно да му ги създадеш.“*

Древна народна мъдрост

В съвременния глобален свят на комуникации, белязан от социална и икономическа криза, предизвикателното поведение и агресията все по-често изпълват междуличностните ни отношения. За агресия говорим, когато някой наранява физически или психически друго живо същество, друг човек или себе си, когато има целенасочено повреждане или унищожаване на вещи и предмети. Агресивността днес е модел на поведение, синоним на нападателност, изразяваща войнствения характер на човека. Тя е и свойство на личността, което се характеризира с наличие на деструктивно поведение. За някои субекти агресията е начин за себеутвърждаване, без да бъдат отбягвани трудностите, разчитайки на противопоставянето.

Специалистите смятат, че агресивното поведение е като своеобразен вик за помощ, за внимание към вътрешния свят на човека, в който са се натрупали прекалено много разрушителни емоции, с които той няма сили да се справи сам. Затова е от изключителна важност да реагираме бързо и да помогнем на нуждаещите се от обич и разбиране.

Причините, които активират детската агресия, са комплексни и са свързани със семейството, заобикалящата среда, училището. Ключов фактор сред тези причини е семейството. В семейството се формират редица качества у детето като толерантност, съчувствие, обич, добронамереност. Но тук то може да получи и урок по злоба, лъжа, омраза, враждебност, агресия. Някои родители съзнателно насаждат агресия у децата си. Често чуваме насърчителното „Бият ли те, бий!“ като израз на разбирането, че така децата се учат да се защитават или че се възпитават в мъжественост. В семейството на агресивното дете най-често липсва емоционалната връзка между родителя и детето. Това прави децата несигурни, самотни, с усещане за провал, което често води до агресивни прояви.

Примерът на заобикалящата среда е не по-малко мощен фактор за въздействие. Децата постоянно се учат от обкръжението си – когато даден модел на поведение им се демонстрира често като нещо, което е прието и има ефект, то съвсем естествено е те също да го пробват и затвърдяват в поведението си.

Многобройните натрупвания на негативни прояви нарушават конструктивните пълноценни контакти между хората. Агресията води до тежки последиствия както при жертвата, така и при този, който я причинява.

Училището, като образ на обществото, отразява и преживява всички кризи на общуването в различните му прояви – между децата, между децата и учителите, между учителите, между родителите и децата, между родителите и учителите, училищните ръководства и пр.

В училищното ежедневие често възникват неприятни ситуации, провокирани или завършващи с конфликти и ученическа агресия. В подобни моменти реакциите на учителя са интуитивни или добре работещи модели, изпробвани в практиката. Зачестилите прояви на агресия в училищата и детските заведения се явяват проблем, който все повече вълнува директори, учители и родители. Задача на училището е да извършва психокорекционна работа с децата, които са по-агресивни от другите, с децата – жертва на агресия, с родителите. Но как да определим кой е „по-агресивен“ и кой „по-малко“? Как да се справим с предизвикателното поведение? Какви добри практики имат столичните училища и детски градини?

THE CHALLENGE OF ACTIVE COMMUNICATION AT SCHOOL

✉ **Mrs. Vanya Kastreva**
Regional Inspectorate Education – Sofia City
17, Antim I str
1000 Sofia, Bulgaria
E-mail: rio_sofia_grad@mon.bg